**ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA**

Lietas Nr. A420350215
Lietas arhīva Nr. AA43-0455-17/7

**SPRIEDUMS**
**Latvijas tautas vārdā**

Rīgā 2017. gada 14. martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente V. Zommere,
tiesneses I. Amona un K. Kalvāne

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA /Nosaukums A/ pieteikumu par Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2015. gada 30. septembra lēmuma Nr. DA-15-5434-nd daļā, ar kuru uzlikts par pienākumu pārtraukt patvaļīgi novietoto konteineru izmantošanu, atzīšanu par prettiesisku, sakarā ar SIA /Nosaukums A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2016. gada 14. aprīļa spriedumu.

## Aprakstošā daļa

[1] 2015. gada 1. aprīlī Rīgas pilsētas būvvaldes (turpmāk – būvvalde) galvenais būvinspektors sastādīja pieteicējam SIA /Nosaukums A/ atzinumu Nr.BV-15-898-atz (turpmāk – atzinums) par būves pārbaudi. Atzinumā cita starp ietverts pienākums nekavējoties pārtraukt patvaļīgi novietoto konteineru izmantošanu (atzinuma 4. sadaļas 1. punkts), pamatojoties uz Būvniecības likuma 21. panta otro daļu. Nepiekrītot atzinumā konstatētajam, kā arī tajā ietvertajiem norādījumiem, pieteicējs to apstrīdēja.

[2] Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments (turpmāk – departaments) ar 2015. gada 30. septembra lēmumu Nr. DA-15-5434-nd (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) atstāja negrozītu atzinumu daļā, ar kuru pieteicējam uzlikts par pienākumu pārtraukt patvaļīgi novietoto konteineru izmantošanu (atzinuma 4. sadaļa 1. punkts), un atteica izskatīt pēc būtības pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu par atzinuma 4. sadaļas 2., 2.1., 2.2., 2.3., 2.4., un 3. punktu. Pārsūdzētais lēmums daļā, ar kuru pieteicējam uzlikts par pienākumu pārtraukt patvaļīgi novietoto konteineru izmantošanu, pamatots ar turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[2.1] Atbilstoši Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr. /numurs A/ierakstam zemes gabals, ar kadastra numuru /numurs B/, 3048 m2 lielu platību, /adrese/, Rīgā (turpmāk – nekustamais īpašums) pieder pieteicējam.

[2.2] Būvvaldes būvinspektors 2015. gada 24. martā apsekoja nekustamo īpašumu, par ko 2015. gada 1. aprīlī tika sastādīts atzinums. Atzinumā konstatēts, ka teritorijā izvietoti deviņi standarta izmēra konteineri ar aptuveniem izmēriem 6 m x 2,40 m x 2,60 m. Tajos esošās mantas liecina par konteineru izmantošanu noliktavas un darbnīcas vajadzībām.

Atzinumā konstatēts, ka būvvaldes rīcībā nav būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu noteiktā kārtībā izstrādāta dokumentācija (paskaidrojuma raksts), kas apliecinātu konteineru novietošanas likumību, tādējādi pārkāpjot 2014. gada 2. septembra Ministru kabineta noteikumu Nr. 529 ,,Ēku būvnoteikumi" 22. punktu, un atbilstoši Būvniecības likuma 18. panta otrajai daļai konteineru novietošana nekustamajā īpašumā kvalificējama kā patvaļīga būvniecība, tāpēc pieteicējam pamatoti uzlikts par pienākumu pārtraukt patvaļīgi novietoto konteineru izmantošanu.

[3] Pieteicējs iesniedza tiesā pieteikumu par pārsūdzētā lēmuma daļā, ar kuru pieteicējam uzlikts par pienākumu pārtraukt patvaļīgi novietoto konteineru izmantošanu, atzīšanu par prettiesisku. Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Konteineri netika izmantoti ne noliktavas, ne darbnīcu vajadzībām. Konteineri bija novietoti īslaicīgi un nekustamajā īpašumā vairs neatrodas, jo ir pārvietoti uz citiem objektiem.

[3.2] Lai arī formāli īslaicīgi novietotie konteineri atbilst 2014. gada 19. augusta Ministru kabineta noteikumu Nr. 500 ,,Vispārīgie būvnoteikumi" (turpmāk – Vispārīgie būvnoteikumi) 1. pielikuma pirmās grupas ēku grupai, kurā ietilpst mazēka līdz 25 m2, tomēr katrs gadījums jāvērtē atsevišķi un minētā tiesību norma jāpiemēro individuāli atbilstoši situācijai.

Pieteicējs vairākkārt ir paskaidrojis, ka minētie konteineri nav paredzēti dzīvošanai, t.i., tajos neuzturas cilvēki, nav paredzēts, ka tajos uzturēsies cilvēki, jo tie nav ēkas vai būves. Konteineri ir brīvi pārvietojami un tiem nav savienojuma ar zemi, lai varētu klasificēt konteinerus kā ēkas. Lai konteinerus varētu uzskatīt par mazēkām, jākonstatē ciešs savienojums ar

zemi, kuram ir ilglaicīgs raksturs. Kā konstatēja iestāde, minētās būves nav savienotas ar zemi, novietošanai ir īslaicīgs raksturs, jo tās tur vairs neatrodas.

Pieteicējs atsaucies uz Apvienoto Nāciju Organizācijas Muitas konvenciju par starptautiskajiem kravu pārvadājumiem, izmantojot TIR grāmatiņu (turpmāk – Muitas konvencija par starptautiskajiem kravu pārvadājumiem), Vispārīgo noteikumu 1. panta e) punktu un norādījis, ka konteineri atbilst šajā punktā minētajai konteineru definīcijai, līdz ar to tie nav atzīstami par mazēkām.

[4] Departaments paskaidrojumā tiesai norāda, ka pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt. Paskaidrojums pamatots ar pārsūdzētajā lēmumā ietvertajiem apsvērumiem, papildus norādot šādus argumentus.

[4.1] Saskaņā ar Būvniecības likuma 1. panta 3. punktu būve ir ķermeniska lieta, kas tapusi cilvēka darbības rezultātā un ir saistīta ar pamatni (zemi vai gultni). Tāpat jebkurai būvei ir jābūt noteiktai funkcijai tiklab, lai varētu spriest par to, kāds būvniecības process piemērojams, lai noteiktu prasības attiecīga veida būvēm, kā arī lai pēc būvniecības darbu pabeigšanas būves atbilstoši tiktu ekspluatētas un klasificētas. Tādēļ būvvaldē, saņemot būvniecības ieceres dokumentāciju, vispirms ir jāvērtē, vai būve atbilst noteiktajai funkcijai.

[4.2] Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments vairākkārt ir norādījis, ja ar zemi saistīts veidojums (kurš bez šādas saiknes nevar pastāvēt) ir uzbūvēts ar mērķi to kādai funkcijai pietiekami ilgstoši uzturēt nākotnē, ir pamats to uzskatīt par būvi, pat ja tam nav, piemēram, betonētu pamatu un tas uzbūvēts visai paviršī (sk., piemēram, Augstākās tiesas 2012. gada 6. janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-35/2012 8. punktu).

[4.3] Departamenta ieskatā lietā nav strīda par to, ka nekustamajā īpašumā /adrese/, Rīgā deviņi standarta izmēra konteineri ir ar zemi saistīts veidojums. Vienlaikus no būvvaldes sagatavotā atzinuma un tam pievienotajām fotofiksācijām nepārprotami var konstatēt, ka konteineri tiek lietoti noliktavas vajadzībām. Departaments nepiekrīt pieteicēja viedoklim, ka konteinerus varētu klasificēt kā ēkas tikai tad, ja tie būtu paredzēti dzīvošanai. Konkrētajā gadījumā konteineri tika lietoti noliktavas vajadzībām, tātad konteineri tika lietoti noteiktam mērķim, un tie nekustamajā īpašumā tika izvietoti un tika ekspluatēti noteiktas funkcijas īstenošanai. Departaments norādīja, ka tieši mērķis, kādam būve ir izveidota, pat ja tas nav klasiskā būvniecības ceļā (būvējot) izveidots objekts, raksturo to, vai būve ir atzīstama par būvi Būvniecības likuma izpratnē. Tādējādi jēdziena „būve" piepildīšanai ar saturu ir jāņem vērā tas, vai šī būve ir radīta noteikta uzdevuma izpildīšanai.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2016. gada 14. aprīļa spriedumu pieteicēja pieteikums ir noraidīts. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[5.1] Tiesa konstatēja, ka ar pārsūdzēto lēmumu ir atstāts negrozīts atzinums daļā, ar kuru pieteicējam uzlikts par pienākumu pārtraukt patvaļīgi novietoto konteineru izmantošanu (atzinuma 4. sadaļa 1. punkts). Lietā ir strīds, vai konteineri ar aptuvenajiem izmēriem 6 x 2,40 x 2,60 m ir atzīstami par būvi Būvniecības likuma izpratnē.

[5.2] Tiesa atsaucās uz Būvniecības likuma (redakcijā, kas bija spēkā pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas laikā) 1. panta 3. punktu, Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumu Nr. 1620 „Noteikumi par būvju klasifikāciju" pielikuma 1. punktu un Vispārīgo būvnoteikumu 1. pielikumu „Būvju iedalījums grupās atbilstoši būvniecības procesam", secinot, ka no minētajām normām izriet, ka atsevišķi lietojama apjumta būve, kas saistīta ar pamatni, kurā var iekļūt cilvēki un kura ir noderīga priekšmetu turēšanai, ar apbūves laukumu līdz 60 m2, tai skaitā konteinertipa ēka vai būvizstrādājums, ir atzīstama par mazēku un būvi Būvniecības likuma izpratnē.

Tiesa pārbaudīja, vai departaments pamatoti atzinis, ka pieteicēja izvietotie konteineri atzīstami par mazēku un būvi.

[5.3] No atzinuma konstatējams, ka nekustamajā īpašumā izvietoti deviņi standarta izmēra konteineri ar aptuveniem izmēriem 6 m x 2,40 m x 2,60 m. Tajos esošās mantas liecina par konteineru izmantošanu noliktavas un darbnīcas vajadzībām (lietas 23.-24. lapa). Pārbaudot lietā esošās fotofiksācijas, tiesa konstatēja, ka nekustamajā īpašumā izvietoti vairāki konteineri, no kuriem viens tiek izmantots kā darbnīca, tajā atrodas galds, kumode, bērnu divritenis un citi priekšmeti (lietas 28. lapa), citā konteinerā atrodas galdi, plaukts, gāzes baloni, ķerra, dažādi būvmateriāli (lietas 29. lapa).

Izvērtējot minētos pierādījumus, tiesai neradās šaubas, ka izvietotie konteineri atzīstami par būvi, proti, konteinertipa ēku. Uz minēto secinājumu norāda tas, ka konteineri ir apjumtas būves, tie ir saistīti ar pamatni, tajos var iekļūt cilvēki un konteineri ir noderīgi priekšmetu novietošanai. Turklāt no fotofiksācijām konstatējams, ka konteineri tiek izmantoti kā noliktavas vai darbnīcas pretēji pieteicēja norādītajam, turklāt konteineros novietotie priekšmeti norāda uz to izmantošanas ilglaicīgu, nevis īslaicīgu raksturu.

[5.4] Tiesa norādīja, ka lietā nav nozīmes tam, ka konteineri nav paredzēti dzīvošanai, jo par ēkām atzīstamas arī tādas būves, kurās var novietot priekšmetus, proti, nedzīvojamās ēkas. Turklāt Vispārīgo būvnoteikumu 1. pielikumā nepārprotami norādīts, ka konteinertipa ēka vai būvizstrādājums ir pirmās grupas ēka.

Tāpat tiesa noraidīja kā nepamatotu pieteicēja apsvērumu, ka konteineri nav uzskatāmi par ēkām, jo tiem nav savienojuma ar zemi. No lietā esošajām fotofiksācijām ir skaidri redzams, ka konteineriem ir savienojums ar zemi. Proti, konteineri atrodas uz zemes, un tie nav brīvi pārvietojami bez tehniskiem palīglīdzekļiem. Iestāde pamatoti atsaukusies uz Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2012. gada 6. janvāra sprieduma lietā Nr. SKA-35/2012 8. punktu.

[5.5] Tiesa uzskatīja, ka pieteicējs nepamatoti atsaucies uz Muitas konvenciju par starptautiskajiem kravu pārvadājumiem, jo minētā konvencija un tajā lietotie skaidrojumi attiecas uz konteineriem, ar kuriem pārvadā kravas. Izskatāmajā gadījumā nav konstatējams, ka pieteicējs būtu kravas pārvadātājs.

Ņemot vērā minēto, pārsūdzētajā lēmumā pamatoti atzīts, ka pieteicēja izvietotie konteineri atzīstami par būvēm.

[5.6] Vispārīgo būvnoteikumu 70. punkts noteic, ka pirmās grupas būvju būvniecību ierosina, iesniedzot būvvaldē

paskaidrojuma rakstu vai apliecinājuma karti. Būvvaldē iesniedzamo dokumentu saturu un apjomu nosaka speciālie būvnoteikumi.

Būvniecības likuma 18. panta otrā daļa noteic, ka patvaļīga būvniecība ir arī būves vai tās daļas ekspluatācija neatbilstoši projektētajam lietošanas veidam vai būvdarbi, kas uzsākti bez attiecīgas projekta dokumentācijas, ja tāda nepieciešama saskaņā ar normatīvajiem aktiem.

Tiesa konstatēja, ka lietā nav strīda par to, ka pieteicējs nav iesniedzis būvvaldē paskaidrojuma rakstu vai apliecinājuma karti, līdz ar to pārsūdzētajā lēmumā pamatoti konstatēts, ka pieteicējs veicis patvaļīgu būvniecību.

Būvniecības likuma 18. panta piektajā daļā noteikts, ja būvinspektors saskaņā ar šā panta ceturtās daļas 1. punktu konstatē patvaļīgu būvniecību, viņš aptur būvdarbus un uzraksta attiecīgu atzinumu. Savukārt Būvniecības likuma 21. panta otrā daļa noteic, ka būvi aizliegts izmantot līdz tās pieņemšanai ekspluatācijā (..).

Ņemot vērā minēto, tiesa atzina, ka pieteicējam pamatoti uzlikts pienākums pārtraukt patvaļīgi novietoto konteineru izmantošanu. Līdz ar to pārsūdzētais lēmums atzīstams par tiesisku un pamatotu.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2016. gada 14. aprīļa spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzībā norādīti pieteikumā minētie apsvērumi un papildus norādīti šādi argumenti.

[6.1] Tiesa nepamatoti konteinerus atzinusi par būvēm – konteinertipa ēkām.

[6.1.1] Konteineri nav atzīstami par būvēm Būvniecības likuma 1. panta 3. punkta izpratnē, jo nav saistīti ar zemi vai gultni, kas ir obligāts priekšnosacījums ķermeniskās lietas atzīšanai par būvi. Arī Civillikuma 842. panta izpratnē konteineri nav atzīstami par būvēm, jo tos var brīvi pārvietot no vienas vietas uz otru, ārēji tos nebojājot, jo tiem nav pamatu.

Konkrētajā gadījumā konteineri vispār nav ar zemi saistīti veidojumi, un tos var jebkurā brīdī pārcelt, iecelt kādā atbilstošā transportlīdzeklī pārvešanai uz jebkuru citu vietu, kas arī ir noticis.

Nav saprotama tiesas absurdā norāde, ka konteineriem ir savienojums ar zemi, proti, konteineri atrodas uz zemes, un tie nav brīvi pārvietojami bez tehniskiem palīglīdzekļiem. Ne Būvniecības likuma 1. panta 3. punkts, ne Civillikuma 842. pants, ne kāds cits nekustamā īpašuma jēdzienu definējošs normatīvs akts nenosaka, ka nekustamā īpašuma pazīme būtu nespēja ķermenisku lietu pārvietot bez tehniskiem palīglīdzekļiem. No minētās tiesas norādes varētu secināt, ka jebkurš priekšmets, ko cilvēks nevarētu pacelt un pārvietot bez tehniskiem līdzekļiem, būtu atzīstams par nekustamu īpašumu, kā piemēram, automašīna, lielāki akmeņi u.tml.

[6.1.2] Tiesa spriedumā vispār nav analizējusi, kas ir konteiners un kāpēc konteineri ir atzīstami par konteinertipa ēku, nevis konteineriem.

Pieteicēja ieskatā konteinera raksturojošās pazīmes nosaka Muitas konvencijas par starptautiskajiem kravu pārvadājumiem Vispārīgo noteikumu 1. panta e) punkts un Eiropas Ekonomikas komisijas Eurostat STF (Starptautiskais transporta forums) Transporta statistikas glosārija 4. izdevuma A. IIB-03 punkts.

Atzinumā norādīts, ka nekustamajā īpašumā izvietoti, nevis uzbūvēti deviņi standarta izmēra konteineri. Savukārt attiecībā uz būvēm vai konteinertipa būvēm neviens nepiemēro terminoloģiju ,,standarta izmēra konteineri", respektīvi, jau pati iestāde ir atzinusi, ka nekustamajā īpašumā ir nevis izbūvētas konteinertipa ēkas, bet gan novietoti standarta izmēra konteineri.

[6.1.3] No atzinumā konstatētajiem apstākļiem nav secināms, ka konteineri tiktu izmantoti noteiktām funkcijām (noliktava vai darbnīca), vai ka tie būtu pastāvīgi novietoti. Līdz ar to tiesa bez pamatojuma ir secinājusi, ka konteineri tika izmantoti noliktavas vai darbnīcas vajadzībām. Tāpat tiesa nav pierādījusi konteineru atrašanās ilglaicīgumu nekustamajā īpašumā, respektīvi, nav neviena pierādījuma, ka konteineri nekustamajā īpašumā atrastos ilgstoši, tieši pretēji, konteineri jau lietas izskatīšanas brīdī vairs tur neatradās.

[6.1.4] Tiesa ir radījusi situāciju, ka par transporta iekārtas priekšmetiem – kustamu mantu (konteineriem) – ir jāiesniedz iestādē nelikumīgu būvniecību legalizējoši dokumenti. Tiesa spriedumā nav pat mēģinājusi argumentēt, kāpēc konteineri nebūtu klasificējami kā transporta iekārtas priekšmeti.

[6.1.5] Apstāklis, ka pieteicējs nav kravu pārvadātājs, nepadara konteinerus par nekustamo īpašumu un nekādā gadījumā nevar ietekmēt strīdus konteineru klasifikāciju.

[6.2] Tiesa pieteicējam ir radījusi nevienlīdzīgu situāciju ar citiem zemesgabalu īpašniekiem Rīgas Tirdzniecības ostā, Ventspils ostā un citās ostās, kur uz zemes novietotie konteineri netiek pielīdzināti konteinertipa ēkām vai kādām citām būvēm, nekvalificējot konteineru novietošanu uz zemes kā nelikumīgu būvniecību.

[7] Departaments paskaidrojumā norādījis, kas apelācijas sūdzība ir nepamatota un noraidāma. Paskaidrojumā papildus norādīts, ka saskaņā ar Rīgas domes 2005. gada 20. decembra saistošo noteikumu Nr. 34 ,,Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" 14.4. apakšpunktu nevienu teritoriju Rīgas pilsētā nevar izmantot transportlīdzekļu vai vagonu korpusu vai to daļas, kuģu korpusu vai to daļas, treileru, konteineru u.c. līdzīga rakstura objektu izvietošanai, izņemot, ja novietne un vizuālais noformējums ir saskaņots Rīgas pilsētas būvvaldē. Tas nozīmē, ja pieņem par pareizu apelācijas sūdzībā norādīto, ka konteineri nav atzīstami par mazēkām vai būvēm, jebkurā gadījumā to izvietošanai izstrādājama būvniecības dokumentācija, kas saskaņojama Rīgas domes 2005. gada 20. decembra saistošo noteikumu Nr. 34 ,,Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" noteiktajā kārtībā.

[8] Apgabaltiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 304. panta pirmajai daļai izskatīja lietu rakstveida procesā.

**Motīvu daļa**

[9] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota un pieteikums ir noraidāms.

[10] Ar pārsūdzēto lēmumu atstāts negrozīts atzinums daļā, ar kuru pieteicējam uzlikts par pienākumu pārtraukt patvaļīgi novietoto konteineru izmantošanu (atzinuma 4. sadaļa 1. punkts).

[10.1] Būvniecības likumā būvniecības kontroles process regulēts 18. pantā, kura piektajā, sestajā, 6.1 un septītajā daļā būvinspektoram noteiktas pilnvaras apturēt būvdarbus, ja būvniecībā konstatēti pārkāpumi. Savukārt Būvniecības likuma 21. panta otrā daļa noteic, ka būvi aizliegts izmantot līdz tās pieņemšanai ekspluatācijā, izņemot šā panta trešajā daļā minētos gadījumus.

[10.2] Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments ir atzinis, ka aizliegums izmantot būvi pirms nodošanas ekspluatācijā ir noteikts ar likumu (ex lege) un tā piemērošanai nav jāizdod administratīvais akts. Respektīvi, jau uz likuma pamata pastāv aizliegums izmantot jaunbūvi pirms tās nodošanas ekspluatācijā (sk. Augstākās tiesas 2015. gada 30. septembra lēmuma lietā Nr. SKA-1213/2015 2.1., 4. un 6. punktu).

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta judikatūrā ir arī atzīts, ka vispārīgi būvinspektora atzinumā par būves pārbaudi ietvertie norādījumi par to, kā novēršami pārkāpumi, vērtējami kā starplēmumi administratīvajā procesā par patvaļīgās būvniecības seku novēršanu. Ja tie paši par sevi būtiski skar adresāta tiesības, tie var tikt atzīti par administratīvajiem aktiem saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1. panta trešās daļas 3. punktu. Likumā noteiktā aizlieguma izmantot būvi pirms nodošanas ekspluatācijā atkārtošana, neprecizējot, kādā veidā personai jānovērš pārkāpums, nerada jaunas tiesiskās sekas. Šādā gadījumā nav konstatējams personai papildus uzliktā tiesiskā pienākuma saturs. Šāda norāde vērtējama vienīgi kā informācija par likuma saturu, nevis kā tiesību akts (sk. Augstākās tiesas 2016. gada 23. marta lēmumu lietā Nr. SKA-820/16).

[10.3] Arī izskatāmajā lietā pieteicējam uzliktais pienākums pārtraukt patvaļīgi novietoto konteineru izmantošanu izriet no likuma. Tomēr izskatāmajā lietā būvju ekspluatācijas nepieļaujamība izriet no patvaļīgas būvniecības fakta, par ko pastāv strīds, proti, strīds ir par to, vai konteineri ir atzīstami par būvi Būvniecības likuma izpratnē. Atzinumā būvinspektors ir konstatējis patvaļīgu būvniecību, kam pieteicējs nepiekrīt, proti, pieteicēja ieskatā konteineri nav atzīstami par būvi, tie netika izmantoti ne noliktavas, ne darbnīcu vajadzībām, bet bija novietoti īslaicīgi.

Tādējādi atkarībā no tā, vai konteineri ir atzīstami par būvi vai nē, ir izdarāms secinājums, vai pieteicējs ir vai nav veicis patvaļīgu būvniecību un vai viņam bija pienākums pārtraukt izmantot konteinerus. Līdz ar to šajā gadījumā atzinums daļā, kurā konstatēts, ka veikta patvaļīga būvniecība, ir atzīstams par administratīvo aktu, un lieta ir izskatāma administratīvā procesa kārtībā.

[11] Tā kā pārsūdzētais lēmums daļā, ar kuru uzlikts par pienākumu pārtraukt patvaļīgi novietoto konteineru izmantošanu, ir pamatots tieši ar apstākli, ka būvniecība ir patvaļīga un sakarā ar būvniecības neatbilstību materiālo tiesību normām ir nekavējoties jāpārtrauc patvaļīgi novietoto konteineru izmantošanu, tad ir būtiski noskaidrot, vai uz strīdus objektiem (konteineriem) ir attiecināms būvniecības regulējums.

Administratīvā rajona tiesa ar 2016. gada 14. aprīļa spriedumu noraidīja pieteicēja pieteikumu un atzina, ka uz strīdus objektiem ir attiecināms būvniecības regulējums.

Administratīvā apgabaltiesa, novērtējot lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus kopsakarā ar lietā esošajiem pierādījumiem un lietas dalībnieku argumentiem, tostarp ar apelācijas sūdzības argumentiem, atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tāpēc apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai (sk. šā sprieduma 5. punktu) un atkārtoti to nenorāda.

Pieteicēja atšķirīgais viedoklis par piemērojamo tiesību normu tulkojumu un lietā esošo pierādījumu novērtējumu nav pietiekams pamats pretēja nolēmuma pieņemšanai.

Papildus un par apelācijas sūdzības argumentiem apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[12] Pieteicējs norādījis, ka konteineri ir tikuši novietoti, nevis izbūvēti un tie nav saistīti ar zemi vai gultni, līdz ar to konteineri nav atzīstami par būvēm Būvniecības likuma 1. panta 3. punkta izpratnē.

Atbilstoši Būvniecības likuma 1. panta 3. punktam būve ir ķermeniska lieta, kas tapusi cilvēka darbības rezultātā un ir saistīta ar pamatni (zemi vai gultni). Saskaņā ar Vispārīgo būvnoteikumu 4. punktu būves iedala trīs grupās atkarībā no būvniecības sarežģītības un iespējamās ietekmes uz vidi. Saskaņā ar minēto noteikumu 2.20. apakšpunktu mazēka ir vienstāva ēka, kuras apbūves laukums nav lielāks par 25 m2. Atbilstoši Vispārīgo būvnoteikumu 1. pielikumam pirmajā ēku grupā ietilpst: mazēka (vienstāva ēka, t.sk. nojume un palīgēka, kuras apbūves laukums nav lielāks par 25 m2); (..) atsevišķa rūpnieciski izgatavota vienstāva ēka ar apbūves laukumu līdz 60 m2, tai skaitā konteinertipa ēka vai būvizstrādājums, izņemot ēku, kurā tiek izvietota bīstamā iekārta. Minētajos noteikumos norādīts, lai noteiktu, vai ēka pieder pie konkrētās grupas ēkām, jābūt spēkā vienai no minētajām klasifikācijas pazīmēm.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumiem Nr. 1620 ,,Noteikumi par būvju klasifikāciju" pielikuma 1. punktu ēkas ir atsevišķi lietojamas apjumtas būves, kurās var iekļūt cilvēki un kuras ir noderīgas vai paredzētas cilvēku un dzīvnieku patvērumam vai priekšmetu turēšanai.

Augstākā tiesa ir interpretējusi Būvniecības likumā ietverto būves definīciju, norādot, ja ar zemi saistīts veidojums (kurš bez šādas saiknes nevar pastāvēt) ir uzbūvēts ar mērķi to kādai funkcijai pietiekami ilgstoši uzturēt nākotnē, ir pamats

to uzskatīt par būvi (sk. Augstākās tiesas 2012. gada 6. janvāra sprieduma lietā Nr. SKA-35/2012 8. punktu). Definīcijā nav teikts, ka saistība ar zemi ir tieši zemē iebūvēti pamati (lai gan parasti tā būs) un ka tikai un vienīgi pamatu iebūvēšana zemē ir tas, kas saprotams kā saistība ar zemi. Tāpat arī iespēja pārvietot nenozīmē, ka objekts nav būve (sk. Augstākās tiesas 2016. gada 12. decembra sprieduma lietā Nr. SKA-354/2016 14. punktu).

Ņemot vērā minētās tiesību normas un tiesu praksē nostiprināto tiesību normu interpretāciju, apgabaltiesa secina, ka pieteicēja nekustamajā īpašumā novietotie konteineri ir atzīstami par būvēm Būvniecības likuma izpratnē. Konkrētajā gadījumā ir konstatējamas tiesību normās noteiktās būves pazīmes – konteineri ir ķermeniskas lietas, kas saistītas ar pamatni (zemi vai gultni), tie ir atsevišķi lietojamas apjumtas būves, kurās var iekļūt cilvēki un kuras ir noderīgas priekšmetu turēšanai, tie pilda noteiktas funkcijas – noliktava vai darbnīca, kā arī to izmantošana ir iespējama pietiekami ilgstoši, turklāt konteineri atbilst gan mazēkas, gan konteinertipa ēkas pazīmēm (pirmā ēku grupa). Tāpat ņemams vērā, ka tieši mērķis, kādam būve ir izveidota, pat ja tas nav klasiskā būvniecības ceļā (būvējot) izveidots objekts, raksturo to, vai objekts ir atzīstams par būvi Būvniecības likuma izpratnē.

Pretēji pieteicēja norādītajam, apgabaltiesai nerodas šaubas, ka konteineri ir tikuši izmantoti noliktavas vai darbnīcas vajadzībām, ko apstiprina lietā esošās fotofiksācijas. Apstāklis, ka konteinerus var pārvietot, kā to arī ir izdarījis pieteicējs, nemaina to, ka tie ir atzīstami par būvēm Būvniecības likuma izpratnē, līdz ar to arī piemērojams būvniecības tiesiskais regulējums.

[13] Būvniecības likuma 14. panta pirmā daļa noteic, ka persona ierosina būvniecību, iesniedzot būvvaldei būvniecības ieceres iesniegumu, kā arī vispārīgajos būvnoteikumos un speciālajos būvnoteikumos paredzētos dokumentus.

Vispārīgo būvnoteikumu 70. punkts noteic, ka pirmās grupas būvju būvniecību ierosina, iesniedzot būvvaldē paskaidrojuma rakstu vai apliecinājuma karti. Būvvaldē iesniedzamo dokumentu saturu un apjomu nosaka speciālie būvnoteikumi.

Ministru kabineta 2014. gada 2. septembra noteikumu Nr. 529 ,,Ēku būvnoteikumi" 22. punkts noteic prasības, kādi dokumenti jāiesniedz būvvaldē, ierosinot pirmās grupas ēkas jaunu būvniecību vai novietošanu.

Saskaņā ar Rīgas domes 2005. gada 20. decembra saistošo noteikumu Nr. 34 ,,Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" 14.4. apakšpunktu nevienu teritoriju Rīgas pilsētā nevar izmantot transportlīdzekļu vai vagonu korpusu vai to daļas, kuģu korpusu vai to daļas, treileru, konteineru u.c. līdzīga rakstura objektu izvietošanai, izņemot, ja novietne un vizuālais noformējums ir saskaņots Rīgas pilsētas būvvaldē.

No minētajām tiesību normām secināms, ka konteineru kā pirmās grupas ēku novietošana ir saskaņojama būvvaldē, iesniedzot vispārīgajos un speciālajos būvnoteikumos paredzētos dokumentus.

[14] Būvniecības likuma 18. pants regulē būvniecības kontroli. Panta otrā daļa noteic, kādi būvdarbi ir kvalificējami kā patvaļīga būvniecība. Proti, būvdarbi, kas uzsākti vai tiek veikti bez būvatļaujas vai pirms tam, kad būvatļaujā, apliecinājuma kartē vai paskaidrojuma rakstā izdarīta atzīme par attiecīgo nosacījumu izpildi, gadījumos, kad attiecīgie lēmumi saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešami, kā arī būvdarbi, kas neatbilst būvprojektam un normatīvo aktu prasībām, ir kvalificējami kā patvaļīga būvniecība. Patvaļīga būvniecība ir arī būves vai tās daļas ekspluatācija neatbilstoši projektētajam lietošanas veidam vai būvdarbi, kas uzsākti bez attiecīgas projekta dokumentācijas, ja tāda nepieciešama saskaņā ar normatīvajiem aktiem. Panta trešā līdz septītā daļa noteic būvinspektora kompetenci veikt būvniecības kontroli un noteiktos gadījumos sastādīt atzinumu un apturēt būvdarbus, tostarp, ja tiek konstatēta patvaļīga būvniecība. Būvvalde šādā gadījumā tālāk pieņem lēmumu par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu vai būvniecības turpināšanu. Savukārt šā panta vienpadsmitā daļa cita starp noteic, ka lēmums par būvdarbu apturēšanu, kas ietverts būvinspektora atzinumā, izpildāms nekavējoties. Ja tas netiek pildīts, tā pieņēmējs var nodrošināt šā lēmuma izpildi, piemērojot aizvietotājizpildi.

Tādējādi konkrētajā lietā būvinspektora lēmums nekavējoties pārtraukt patvaļīgi novietoto konteineru izmantošanu ir kvalificējams atbilstoši Būvniecības likuma 18. panta piektajai daļai kā būvinspektora lēmums par būvdarbu apturēšanu patvaļīgas būvniecības gadījumā.

[15] Lietā nav izšķirošas nozīmes pieteicēja argumentam par strīdus objektu klasifikāciju kā kustamu vai nekustamu lietu, jo abus šos jēdzienus ietver Būvniecības likuma 1. panta 3. punktā norādītais jēdziens ,,ķermeniska lieta". Tāpat arī nav izšķirošas nozīmes argumentam par konteinera jēdziena definējumu Muitas konvencijā par starptautiskajiem kravu pārvadājumiem un Eiropas Ekonomikas komisijas Eurostat STF (Starptautiskais transporta forums) dokumentos, jo šīs normas nav piemērojamas konkrētā strīdus jautājuma izspriešanā.

[16] Pieteicējs ir norādījis, ka attiecībā pret pieteicēju ir pārkāpts vienlīdzības princips, jo citiem zemesgabalu īpašniekiem Rīgas Tirdzniecības ostā, Ventspils ostā un citās ostās uz zemes novietotie konteineri netiek pielīdzināti konteinertipa ēkām vai kādām citām būvēm un konteineru novietošana uz zemes netiek atzīta kā nelikumīga būvniecība.

Apgabaltiesa norāda, ka pieteicējs nepamatoti atsaucas uz vienlīdzības principu, jo pieteicēja situācija nav salīdzināma ar situāciju Rīgas Tirdzniecības ostā, Ventspils ostā un citās ostās. Ostu darbību un ostu teritoriju izmantošanu regulē citi normatīvie akti, tai skaitā Likums par ostām, kas noteic ostu darbības principus un pārvaldes kārtību.

Saskaņā ar šī likuma 2. pantu osta ir ar robežām noteikta Latvijas sauszemes teritorijas daļa, ieskaitot mākslīgi izveidotos uzbērumus, un iekšējo ūdeņu daļa, ieskaitot iekšējos un ārējos reidus un kuģuceļus ostas pieejā, kas iekārtoti kuģu un pasažieru apkalpošanai, kravas, transporta un ekspedīciju operāciju veikšanai un citai saimnieciskai darbībai.

Arī Rīgas domes 2005. gada 20. decembra saistošajos noteikumos Nr. 34 ,,Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves

noteikumi" ostas teritorijas ir izdalītas atsevišķi, tā, piemēram, noteikumu 540. punkts paredz, ka ostas teritorija ir Ministru kabineta 2006. gada 22. augusta noteikumos Nr. 690 „Noteikumi par Rīgas brīvostas robežu noteikšanu" noteiktās Rīgas brīvostas teritorijas sauszemes un jūras ostas akvatorijas teritorija, kur atļautā izmantošana ir ostas darbības nodrošināšanai un attīstībai nepieciešamo būvju (ražošanas, noliktavu un transporta uzņēmumu, kravu ostas būvju u. tml.) būvniecība un izmantošana. Savukārt noteikumu 541. punkts noteic, ka šo saistošo noteikumu 11. pielikumā „Atsevišķu ostas teritoriju plānotās (atļautās) izmantošanas detalizācija" pievienotajās shēmās norādīta detalizēta plānotā (atļautā) izmantošana Plānojuma grafiskās daļas plānā „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana" (15. pielikums) attēlotām šādām atsevišķām ostas teritorijas daļām: 541.1. Kundziņsala; 541.2. Krievu sala; 541.3. Spilve; 541.4. Mangaļsala.

Tāpat norādāms, ka ostu teritorijas ir stingri noteiktas teritorijas plānojumā un tām noteikta atļautā izmantošana, kas saistīta ar ostu darbību. Tā kā pieteicēja zemesgabals neatrodas ostas teritorijā, ir nekorekti atsaukties uz vienlīdzības principu.

[17] Apgabaltiesa arī norāda, ka atbilstoši Augstākās tiesas judikatūrai, kas savukārt izriet no Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras, tiesai ir jāuzklausa argumenti, bet tai nav pienākuma detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no piemērojamo tiesību viedokļa (sk., piem., Augstākās tiesas 2005. gada 22. novembra sprieduma lietā Nr. SKA-378 12. punktu). Tāpēc procesuālās ekonomijas nolūkos tiesa var neatrunāt visus procesa dalībnieku argumentus.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309. pantu, 329. panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

**nosprieda:**

noraidīt SIA /Nosaukums A/ pieteikumu par Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2015. gada 30. septembra lēmuma Nr. DA-15-5434-nd daļā, ar kuru uzlikts par pienākumu pārtraukt patvaļīgi novietoto konteineru izmantošanu, atzīšanu par prettiesisku.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente *(paraksts)* V. Zommere

Tiesnese *(paraksts)* I. Amona

Tiesnese *(paraksts)* K. Kalvāne